

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40

Pol leta 7.20

Cetvet leta 1.10

Pri omenjenih in tako tudi v „Slovenskem“ se plačuje za navadno tistopredno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostora

SOČA

Posamezno številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „starih kranj“ na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16. I., navedena pa opravništva „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravništvu.

Našim nasprotnikom.

Poljubilo se Ti je, dragi „Corriere“, naznaniti svojim čitateljem v številki 88., da iz „Socine“ pisave o bodočem poreško-puliskem škofu se kaže, kakor bi „Soči“ ne bilo ljubo, ako bi postal poreško-pulski škof monsior Valussi ali častni kanonik Franco, in da bi jej bilo bolj všeč, ako bi bil imenovan za to mesto kak Slovenec. V številki 90. si se uže bolj jasno in razl in si rekel, da one Tvoje besede govore o „Socini“ antipatiji do neslovenskih duhovnikov, kandidov in omenjeni škofovski sedež. S tem hočeš povedati svojim čitateljem, da „Soči“ bi ugajal slovenski škof v Poreči zaradi slovenskega rojstva, kakor bi jej ne ugajal italijanski zaradi italijanskega rojstva. Kaj ne?

Te misli, dragi „Corriere“, so Tvoje, a ne naše; Ti si pisal letos, da slovensko rojstvo tedanjega poreškega škofa, ki je bil pozneje postavljen na višje mesto, je podedovani greh, ki ga dela nepripravljena za mesto, katero mu je javno mnenje takrat prisojevalo. „Soči“ se italijanskega rojstva prihodnjega poreškega škofa nič ne boji; „Soča“ samo želi, da bi bodoči škof bil z mozeu slovenskega jezika, da bi Slovane, njih jezik ter poštene njih šege in navade spoštoval in ljubil, da bi Slovanom bil pravičen. Če je tak, potem je „Soči“ vse eno, naj bo bodoči škof po rojstvu Italijan, Madjar, Nemec ali Slovan.

Ali nima „Soča“ prav, če sodi, da bi moral škof slovenske pokrajine znati slovenski jezik? Ako bi kedaj goriški sinagogi zmanikal rabin in bi vlada imela pravico imenovati ga in bi k'o nasvetoval za to mesto kakega poljskega ali ogerskega juda, ki bi ne znal niti besedice italijanske ali ki bi le za silo italijanski lomil, ali bi ne bili vsi oni, ki so prej v Getu stanovali, po konci in bi tako namero obsojali in sicer po vsi pravici? Kar bi torej na judih ne grajal, velenjenji „Corriere“, zakaj grajaš na kristijanah? morda zato ker so Slovani?

V omenjeni številki 90. prinesel si članek, posnet iz „Tagespost“, s katerim se popolnoma vjemaj; kaj ne? Kaj praviš v tistem članku? Z malo besedami se dá njegova vsebina tako izraziti: „vlada, nobena slovenskega duhovna ne predlagaj za poreško škofijo, ker vsi slovenski duhovniki so politikarji; postavi častnega kanonika Franca, ker on ni politi-

kar.“ Franco ni politikar? kdor se dá volit v deželni zbor in kdor demonstrativno in prvi zapusti deželno dvorano, ko se sodeželan poslužuje od cesarja dane mu pravice (kakor časniki pripovedujejo), ni politikar? „Corriere“, kaj je politika? preobračanje kozolcev.

Ni se čuditi, da isterskih razmer nič kaj bistro ne vidiš, vsaj še domačim, ki se Ti pred očmi godijo, ne vseh prave poti. V št. 86. pripovedoval si, kako bi bil goriški knezonadškof odgovoril nekemu učitelju, ki je baje z ozirom na knezov rojstni kraj izrazil nado, da ostane knez Slovincem vedno prijazen. Popraševali smo pri učiteljih, o katerih smo zvedeli, da so si bili izprosili pri nadškofu avdijence, ali o Tvojem odgovoru, dragi „Corriere“, nam nikdo ni mogel besedice povedati. To pa ne brani, da Tvoji javni in prikriti privrženci verujejo, kar si jim pisal.

Sicer pa, ako bi hotel biti dosleden, moral bi, dragi „Corriere“, prav zato biti proti Franca, ker ni politikar. Ali se ne spominjaš, kako si letos hvail one slovenske duhovne, ki — po Tvojem mnenju — politikujejo, in si grajal one italijanske duhovne, ki — po Tvojih mislih — ne politikujejo! Kar je bilo pred nekaterimi meseci v Tvojih očeh graje vredno, postalo je zdaj v istih Tvojih očeh tako velika zasluga, da bi hotel Ti takega duhovna povzdigniti na škofovski sedež — in nasprotno! „Corriere“, „Corriere“, če bo Tvoj škof v verskih rečeh tako trden, kakor Ti v političnih, bojimo se, da ga Rim ne potrdi.

Slovenskim duhovnom očitaš s „Tagespost“, da politikujejo brez izjeme. Slovenski duhovni, hvala Bogu, čutijo res narodno ter učijo narod, da v političnem boji ne zaide na krive poti, da ostane Avstriji zvest kljub silno slabim časom. Med slovenskimi duhovni pa zastoj iščeš moža, ki bi proti postavnim oblastnikom za državne sovražnike na svojem vrtu skrival orožje, kakor se je godilo pri nekaterih osebah druge nam sosednje narodnosti. Ali hočeš jasnejših besedij? Beri avstrijsko-italijansko zgodovino leta 1848, 1859, 1866 in poročila vojaških poveljnikov tistih let, pa zveš to, kar bi Ti uže tako ne smelo biti neznan.

Ako slovenski duhovnik v furlanski občini, ki ima tudi lep čisto slovenski oddelek, tem ljudem vsak mesec enkrat v njihovem jeziku govori, je to po Tvoji sodbi politikovanje in slovenenje, morda celo panslavistična propaganda. Ako pa v Istri italijanski (ali

italijanski čuteč) duhovnik v kraji, kjer se od nekdanj govori v cerkvi slovenski jezik, začne naenkrat italijanski podučevati, vsled česar postane cerkev prazna in je dotičnik prisiljen poprijeti se prejšnje navade, je tako dejanje najbrže visoko patrijotično kaj ne? Čudimo se, da takega duhovnika ne priporočiš v odlikovanje; vemo, da tako delovanje na nekem mestu ni brez priznanja.

Slovensko duhovstvo poteguje se za ideale, kakoršne nahaja v vzvišeni katoliški veri, za moralo v državljanskem življenju, brez katere razpade najmočnejša država, za naravne pravice svojega naroda, katerih nikdo ne tepta brez kazni, ki pride sama ob sebi, za državno veljavo, avtoritativno, katero čisti raznih peg in varuje neopravičenih napadov, za Avstrijo, kateri ohranja tlečo žerjavico onih pogojev, ki so jo mogočno naredili.

Naj se vzame slovenskemu duhovstvu njegova moč, da se pogrezne v grob; ali ž njim pogrezne se še kaj drugega. Narodnostni duh je vzbujen; tega ne zatrete več ni z nemškimi šolami, ni z nemškimi zemljiškimi knjigami, ni z italijanskimi sodnijskimi obravnavami, ni z zavilanimi brki katerega mogočnjaka, ni z brezvestnim obrekovanjem. Narodna zvestoba in Slovinci je faktor, s katerim je treba računati; prezirati se ne sme, še manj pa zatirati. Nekateri mislijo, da z nemškim alfabetom popihnejo Slovence s sveta, in so tako preverjeni o resničnosti te svoje misli, da bi pustili, naj se poitalijančijo polovica Istre, samo da bi se druga polovica ponemčila. Prihodnost bo kazala, da to je Sisifovo, to je brezuspešno delo — v zmislu teh modercev; a bojimo se, da ne bo brez škodljivega vpliva na razvoj in srečo Avstrije, česar nas Bog obvaruj.

Narodna zavest med Slovinci je resnična (faktična) in naravna ter se popolnoma vjemaj z nazori zdrave filozofije in razodete krščanske vere. Zato nikoli ne dobite zavednega in vestnega duhovna, ki bi hotel svoj narod zatajiti ali pa ga zatirati. Kukavice in izjeme nahajajo se v vsakem stanu, tudi duhovski ne bo brez njih, ali v svoji večini ostane slovensko duhovstvo zvesto naravnim zakonom. Duhovstvo združuje v sebi naravni razum in znanje razodete resnice, zato mu je najlaže določiti pravo pot, posebno ako nima pri tem nikakih osebnih koristij.

Duhovniku lahko usta zaprete, da ne more govoriti, ali k temu, da bi krivico in lež odobral, ga

LISTEK.

JULIJSKE PLANINE.

Vzvodnji del. Trentarske gore. Op. dr. Julij Kugy v Trstu.

Kaj lepo je v tem delu opisano potovanje Kugyjevo na Triglav po novi poti, ki jo je on našel v družbi z našim vrlim plezalcem Andrejem Komacem. Imenuje se po njem: Kugyjeva pot! — Da je v tem opisu I. poprečna črta popolnoma izpuščena, sem uže zgore omenil. Žal pa, da vrli pisatelj ni mogel opisati tudi nadaljnega triglavskega pogorja proti jugozapadu, jugu in jugovzhodu, namreč črto: Vipah, Vogel, Kal, Laniževica, Bogatin, Kolk itd. pa stransko potezo Koluder-Črni vrh. Škoda tudi, da je izključil iz svojega opisovanja Krnovo obgorje. Pravi (na str. 372), da je to preveč osamljeno in da ima neko posebno lego, da še ni prav odkrito in odprto (obiskovanju?).

V prejšnjih časih so Krn precej obiskovali vnanji potniki turisti; pozneje je to obiskovanje opasalo. Kakor pravi dr. K. na str. 386., misli primorska skupina planinskega društva najprej popravliti Kugyjevo pot po „Skoku“ in dalje na Triglav; potem pa-slišim-hoče napraviti planinsko kočjo tudi na Krnu. Če bi se to zgodilo, bi se gotovo tudi „hrbolazci“ bolje obrnili tudi na ono stran. Razgled naz Krn je kaj zanimljiv; v neklih obzirih presega celó onega s Triglava, pravijo. Omeniti čem tudi pri tej priliki, da

od južne strani konj celo na vrh (2246 m.) lahko pripase. Tega drugje menda ni najti. Na severno in zapadno stran se pa Krn nagloma spušča; zato so tam strašni prepadi in brezdna.

Na karti ima dr. K. zaznamovan tudi prehod čez Škrbino v Bohinj. Ni pa natančno zaznamovan prehod čez Krnovo škrbino v krnske planine dalje v vas Krn in odtod v soško dolino; jednako ni zadosti razločno naveden oni mimo Rudečega roba (1914 m.) v Liskovico planino. — Tudi prehod čez Vrata v Drežnico in odtod do Koborida na glavno cesto bi bil še imel biti zaznamovan. Na karti je zaznamovan Sočini) pritek na desni: „Zapotoška voda.“ — Dr. K. jo imenuje „Hintere Trenta“; kaj bi bila onda pa Zadnjica, ki priteka izpod Triglava? Oni svet „za podnom“ (im Boden-nemški!) se imenuje pač „gorenja Trenta“, a ne „hintere Trenta“! Reči sem hotel, da oni pritek ni prav dobro zaznamovan. Ob povodnji je res silen, a drugače je sušec: za to bi moral biti na karti kako drugače naznačen. (Ker pa tega ni, zato je bil prof. B. z Duuaja letos zašel in ni mogel najti sam Sočinega izvira.) Kar se tiče vodovja — Peters dé, da je v julijskih planinah le malo „tekoče vode“, a dr. K. mu sploh ugovarja gledé tega — bi bila še omeniti na levi: Limarica iz Lemij, Mlinarica izpod Priseneka, 2) Veli potok (pritok Zadnjice) pa Beladovec (Valadovič) iz Trebišćine planine.

Na desni ni posebnih pritokov. (Iz Verebice voda „po Dolu“ napravlja lepe slapiče ali skoke; potem „Konečni žleb“ — po zimi, ko voda zamrzne, lep „ledenik“ pa še; Izvirnik. Pa ti so le potoki, ki

največ še le ob deževju narastejo.) Kar se rastlinstva ali flore tiče, meni dr. K., da julijske planine nemajo posebno veliko rastlinskih vrst v sebi. Ne vem; vsaj sploh je v trentarskem pogorju — kakor čujem — bogata flora. — Kar se tiče planink ali ošnic nabrali sti jih tu dve dekleti na dan za 15 gl. — Dobra kupčija!

Dr. K. hvale naše Trentarje, da so dobri vodniki: nu — čast jim! Pravi tudi (na str. 378.), da govore „prav dobro nemški.“ Ali prav dobro? — to dvojim; da znajo nekaj za silo ali potrebo, pritrjujem. Okoliščine silijo Trentarja po svetu „od nemila do nedraga“. Ravno te dni pisal je L. Ko. iz Amerike, da zasluži tam po 4¹/₂ gl. na dan; pravi tudi, da tam govore le nemški pa angleški. Sem hotel reči: Če gre Trentar po svetu, nema glave v mehu; nauči se tedaj za potrebo ptojeje govora. Če bi hotel pa g. dr. stem reči, da bi bili Trentarji bolj pripravi za ponemčenje — pa dem: Ne boš Jaka! Trentarji niso tako napredovalni, kakor kateri drugi gospodje.

A res, — ker uže govorim o jezikih: na strani 379. govori dr. K., da imajo naši hribi okorna, hrpava imena (vom rauhen Klang). Čajte g. dr.: Vi ste Nemec, kaj ne? Ali veste, kaj je dejal o svojem času mojster Göthe? „Ein Dichter wär ich geworden, hätte die Sprache sich nicht unüberwindlich gezeigt!“ Blizu jednako je dejal nekdanj tudi Schiller. Ej ti glava pozabljiva! — povejte še jedenkrat, g. desetnik. 3) Tudi naš Kopitar Vašega govora ne hvale odveč, naj si ga imenuje (Gesammelte Schriften, I. 179. str.) „die sonst so herrliche Sprache.“ Pa res, saj g.

ne pripravite z lepa. Gorjé pa vladi, ki bi to storila. Varuhe svetega ognja djala bi pod ključ, ali ogenj bi ne ugasnil in mesto okoli ognja bi ne ostalo prazno. Na mesto duhevnikov prišli bi drugi čuvarji neugasljivega ognja, naravnega prava. Kdo bi bili ti čuvarji in kako bi sveti ogenj čuvali, naj izračunijo možje, ki imajo bič v rokah. Pravijo, da so modri, „Soča“ pa in slovenski duhovniki da so hujškači. Prihodnost naj sodi med njimi in temi. V prid Avstrije bi želeli, da bi se naša beseda ne izpolnila. Sicer pa smo povedali svojo in mislimo, da smo vojo časnikarsko dolžnost s tem izpolnili.

Če je Tebi, cenjeni „Corriere“, toliko do miru in ne moreš trpeti prepira, reci svojim ljudem doma in v Istri in onim, katerim s „Tagesposto“ ovajaš slovensko duhovstvo, naj bodo Slovonom pravični: naj ne zatirajo njih jezika in njih šeg. Bojimo se, da tega ne storiš, kajti zdi se nam, da potem bilo bi po Tebi. Z Bogom!

Napredek na Kanalskem.

I.

Ako bi iz vseh krajev in okrajev mile naše domovine prihajalo toliko dopisov slovenskim časopisom, kakor iz Kanala in njegovega okraja, morali bi listi izpustiti glavni predal „dopisov“. Kaj je temu vzrok? — Statistično je dokazano, da je kanalski okraj v vsakojakem napredku med zadnjimi, ne le v slovenskem delu Goriškega, ampak slovenskih dežel sploh. Narodnega življenja na Kanalskem ne najdeš; še Kanal sam, središče celega okraja, spi nedolžno spanje pravičnega! Neovrgljiva resnica je, da kjer je ljudstvo narodno zaspano, neprobujeno, tam tudi o gmotnem napredku ni govora. Prvo velja na Kanalskem v pravem pomenu besede, a tudi drugo ni za najmanjši korak bolje. Poglejmo tedaj vsako posebej nekoliko natančneje!

Vse narodno življenje na Kanalskem je v ranjke kanalske čitalnice. Da bi ista še živila, ne verujem, ker o njej uže dolgo časa — par let — ni ne duha ne sluha; ona stvar, na kateri se ne opazi najmanjšega delovanja, najmanjšega življenja, smatra se za popolnoma mrtvo, ali vsaj za ležečo v mrtvaškem spanju. Gledé kanalske čitalnice velja drugo, kajti napis na trgu nam še vedno v narodnih barvah kaže, da je tam prostor, kjer je živila nekdaj slavna čitalnica.

Kje so časi pokojnega Kocijančiča? — Slovenski narod se je v tem res prikupil nemili smrtni kosi, da mu večkrat pokosi nadepolne može in mladeniče ter takó zadá večkrat celemu kraju bridko rano. Tako se je zgodilo ravno v Kanalu; odkar pokriva hladna zemljica ostanke nepozabljivega narodnega skladatelja, ki je bil duša narodnemu gibanju na Kanalskem, in odkar sta šla za njim še dva druga mladeniča, njegova pomagala, zaspalo je vse v Kanalu samem in v celem okraju. Blag jim spomin!

Da pa ima Kanal še nekaj taci mož, kateri bi lahko mnogo storili v narodni prosep, mi je dobro znano. Žal, da vsak raje roke križem drži, kakor da bi deloval na trudapolnem narodnem polju! Kanalski, spomnite se pretečenih let, lotite se zopet dela, nadaljujte, kakor ste bili pričeli, in cel okraj bo po naravni poti posnemal vaš izgled! Prvaki, oklenite se, zopet nekdaj slavne vaše čitalnice, delujte po zgledu mnogih rodoljubov na Slovenskem, in videli boudete,

dr. niti Nemeč ni in on je — vnuk našega Koseskega! Pa tako govorjenje o maternem jeziku svojega deda! G. dr. je ob svojem času obžaloval, da ne zna slovenskega, „da bi mogel uživati dela svojega deda“; — veselil se je, da so bile o priliki Cesarjeve navzočnosti v Ljubljani uprav Koseskega besede na svetinjo vdolbene: (Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane!); zato bi ne smel zdaj tako govoriti.

Drug izrek Koseskega slove: Kedor zaničuje se sam, podlaga je ptujčevi peti. (Wer selber sich verachtet — der Fremde ihn nicht achtet — zum Schemel gar ihn pachtet!) Tedaj bi g. dr. ne smel samega sebe, t. j. dedovega jezika zaničevati. Pardon! saj g. dr. ni več Sloven! — Pri tej priliki ne morem zamolčati, kar se sliši tudi drugače o sinovih naših pesnikov, da le malo kaj slovenskega znajo. Primeri tudi, kar je pisal „Slovenec“: da pesniki naši in pesnice le nemški govore in si dopisujejo. Pa njim v premislek Koseskega izrek! Pa: „Non habent Slavi osores, nisi ignorantes“ — dejali so o svojem času; lahko bi se tudi reklo: Kedor Slovena prav pozna, ga ne zaničuje! Tedaj pa to naj velja g. dr. ju, ker sem bil moran zgornje besede Koseskega na naše ljudje obrniti.

(Konec pride.)

1) Samo od izvira do pritčka „Zapotoške“ se imenuje po nemški Šnita; pozneje pa le Soča. V l. 1659 so pisali v listinah v Bolei: „Isnitz oder Sotscha.“ Cf. Soča 1882. l. 1.: 1564 Issnitz. Ali od „jezna“, ki jezove napravlja, močna, silna? Na Tolminkem je ta beseda domača.

2) Njena ožina do 70 sežnjev globoka.
3) Kaj mislite s tem, g. dopisnik? Po naključju sem izvedel, da „desetnik“ odgovarja pomenu korporal in tudi — dekan! Tedaj kaj pravijo? Štaveo.

da vaši mladeniči in možje ne bodo govorili o kakem „društvu pijancev“, kakor sedaj; ampak oklenejo se narodnega ognjišča — in skupno delovanje bode plodno ne le Kanalcem, marveč tudi okoličanom, o katerih hočem tudi par besedi spregovoriti.

Dragi „Sočin“ bralec, pojdi z mano v kanalsko okolico, povprašaj po „Soči“ in prepričaj se, da ne bodo vedeli za drugo, kot za deročo reko. O kakem časopisu ne dobiš sledu! Kaj še; tudi sploh berila ne dobiš drugega, kakor kako knjižico šolske mladine. Kako ta pohaja kanalsko šolo, povedal sem lansko leto v dragi „Soči“, ko sem odgovoril na dopis iz Kanala, v katerem se je čez mero hvalila vse drugo nego hvale vredna kanalska dvorazrednica.

Kako siabo je razširjena slavna „družba sv. Mohora“ v okolici, govore imena društvenikov. Res, da se v tem obziru obrača na bolje, a le počasi. Vse prizadevanje č. g. dekana je le „bob ob steno“, kajti ljudstvo je nevedno, zapuščeno; malo ga je, ki umé pisati in brati.

Kanalski, tu imate odprto polje, nedotaknjeno ledino; narodno oralo v roke in hajd na delo! — Kako bi se dalo pomagati, hočem povedati drugikrat, ko bodem videl, da se je zbudilo središče. Mrlič mrliču ne more pomagati!

Tako in jednako je narodno stanje v središču in bližnji okolici; ali zamore drugodi biti boljše? — Boljše težko — slabše lahko! In tako je tudi resnično. Da nima čeli okraj nobenega narodnega društva, je žalostna, a skoro naravna resnica. Središče mrtvo, mrzlo, okraj še mrzleji.

Tramvaj na par.

Letošnje leto se je uže veliko govorilo in pisalo o vozni črti iz Trsta v Gorico in druge kraje, katero namerava napraviti inženir in vodja tržaške tramvaj g. F. Schmidt. Meseca aprila dobil je imenovan mož dovoljenje od visokega c. k. ministerstva za kupčijo, da je meril svet in delal potrebne načrte za malo železnico ali tramvaj. Načrti, obrisi, računi in pregledi so zdaj popolnoma sestavljeni; prve dni tekočega meseca izpostavljeni so bili v Trstu na ogled, a zdaj jih je podvzetnik poslal na Dunaj, da jih ministerstvo pregleda in potrdi ter da mu dá dovoljenje, da bo smel z delom začeti. Kratak opis omenjenih načrtov sestavi je podjetnik v posebno knjigo, katero je razposlal možem, ki se za to stvar zanimajo.

Ako se izvede podvzetje po načrtih, ki so do zdaj izdelani, in ako ostanejo določbe gledé voznega reda, potem gledé voznine, postaj, hitrosti, varnosti in drugih okoliščin take, kakoršne so zdaj zanašane, dobi naša dežela v tej napravi lepo pomoč za svoj gmotni napredek. Najbolje bi bilo, da bi mogli podati našim čitateljem ves načrt v vseh svojih podrobnostih, da bi videli, kako izvrstno je to podjetje načrtano. Ker bi nam pa to preveč prostora pobralo, naj naši čitatelji blagovolijo zadovoljiti se s kratkimi podatki rečenega načrta.

Železna cesta, katero namerava napraviti gosp. Schmidt, šla bi iz Trsta na Opčine, kjer bi se odcepila proga v Sežano, med tem ko bi glavna cesta šla dalje čez Nabrežino in Tržič v Ronke. Tu bi se zopet odcepila stranska proga skozi Pieris in Villo Vicentino v Červinjan; glavna črta bi šla pa naprej skozi Zagraj, Gradišče in Podgoro v Gorico. V Gorici šla bi čez soški most pri Peymi, po ravni cesti pred Formentinijevo palačo, skozi ulico sv. Klare. Konec te ulice, na razpotju, obrnila bi se mimo mestnega vrta in gledišča proti postaji do ulice Tre Rê, ki pelje proti kapucinom, skozi Sent Rok v Sempeter. Stranska proga bi peljala od gledišča naprej čez do železnične postaje in do oudašnih skladišč (magazinov). V Sempetri bi šla tramvaj pred župno cerkvijo čez most, ki ga nameravajo narediti, če bodo cesto ravnil. Iz Sempetra naprej šla bi tramvaj vedno po skladovni cesti mimo Prvačine, skozi Dornberg, Batuje, Selo, Ajdovščno, Šturje do Vipavskega trga.

Daljava glavne črte iz Trsta do Gorice bi znašala 63 kilometrov, iz Gorice do Vipave 34 kilometrov; stranska proga z Opčin v Sežano bi znašala 7 km, iz Ronk v Červinjan pa 15 km. Vsa nova železna cesta bi po tem takem merila 119 kilometrov dolgoti. Sine bile bi povsod le ene, samo na postajih, kjer bi se vozovi srečavali, bile bi dvojne. Širokost ceste, to je oddaljenost ene sine od druge, znašala bi en meter, torej manj, nego pri pravih železnih cestah. To pa zaradi tega, da se bodo vozovi na ovinkih laže obračali, n. p. iz ulice sv. Klare proti mestnemu vrtu v Gorici, ali pa s ceste, ki pelje proti postaji, na ono, ki gre v Sempeter. Tramvaj bo tudi strmal lahko premagovala in sicer račun podvzetnik, da kjer se svet vzdiguje le za 50 (in celo 60) odstotkov, bo s svojimi vozovi še lahko deloval, dasi z večjo močjo.

(Konec prih.)

Dopisi.

V Gorici, 15. novembra. — V dan vseh svetih podari škof, kakor to cerkveni obred zahteva, pri

veliki sv. maši svoje verne s papeževim blagoslovom. Temu vzvišeno — svetemu obredu pripravljala pot razlaganje in poučenje do vernih o pomenu in svetosti papeževga blagoslova. Razlaganje, kajega smoter je ljudstvo podučiti o pomenu in moči papeževga blagoslova, vrši se vedno in mora se vršiti v onem jeziku, ki ga ljudstvo govori, ker bi ga inče ne moglo razumeti. Pisatelj teh vrstic udeležuje se tega sv. obreda, ki se na vseh svetnikov dan v goriški stolni cerkvi vsako leto ponavlja, uže več let sem in se dobro spominja, da se je prejšnja leta, za časa pastirovanja prebлага ranjkega knezo-nadškofa dr. A. Gollmayerja, predavalo to razlaganje v obeh tukajšnjih jezikih, namreč v italijanskem in slovenskem. — Ko pa letos po razlaganju v italijanskem jeziku, ni sledile in je popolnoma izostalo razlaganje v slovenščini, polastila se je poročevalca in gotovo vsakega kolikor toliko zavednega Slovenca, ki je bil v cerkvi, opravičena nejevolja in ob enem srčna žalost, da svet Slovenca še v hiši božji, ki je na njega tleh dozidana, prezira in mu ne da prilike zvedeti, kakovega pomena je in koliko more papežev blagoslov. — Najčudneje se poročevalcu pa to zdi in si nikako raztolmačiti ne more, da se je že v prvem letu pastirovanja prevzvišenega knezo-nadškofa, našega rojaka, ta preobrat zgoditi mogel, kajti tako hitro bi se to ne dalo misliti še potem ne, če bi bil strasten slovenozerec knezo-nadškofski stol v Gorici zasedel. — Ne dá se pa dvomiti, da so ta udarec Slovincem drugi poklonili, ne da bi bil premilostljivi g. knezo-nadškof kaj za to vedel; a pričakovati pa je, da bode prevzvišeni g. nadškof, prečastiti naš rojak, katerega imenovanje za knezo-nadškofski stol v Gorici je vse prebivalce slovenske zemlje radostno presunilo, bodoče pozorno na to gledal, da se tudi v tem oziru Slovincem pravica zgodi, oziroma da se bo kakor prej nadaljevala. —

(Opomba ur. Ta dopis smo dobili od slovenskega obrtnika v Gorici. — Omenjeni podnik dal se je baje tudi letos ne le v italijanskem, ampak tudi v slovenskem jeziku, a v zadnjem žalibog neki še le po danem blagoslovu. Razvidelo bi se iz tega, da je hotel kdo pomoto popraviti, kolikor je bilo še mogoče.)

X št. 2.

V Gorici, 12. nov. — „Slovensko bralno in podporno društvo“ imelo je preteklo nedeljo domačo zabavo, ki je bila naznanjena v zadnji številki „Soče“. V sled vabila, ki je naznanjalo, da zabava se začne ob 7. uri zvečer, prišli so bili nekateri društveniki ob določenem času, da bi katere točke ne zamudili. Zarad male udeležbe iz začetka in ker so bili pevci izostali, začela je veselica še le po osmi uri, ko se je nabralo nekoliko večje število društvenikov in gostov in ko je bil zbral povovodja nekoliko pevcev okolo sebe, ki so bili slučajno navzoči. Gledé na to, da so se pevci še le zadnji trenotek zbrali, mora se reči, da so svojo nalogo dobro izvršili. Pri tej priliki pokazalo se je vnovič, kako neobhodno potrebuje, da si društvo oskrbi pevski zbor, kakor so nekateri gospodje uže od prvega začetka poudarjali.

Veseličo so bili počastili gospod podpredsednik goriške čitalnice z nekaterimi odborniki in društveniki, mejni grof Anton Obizzi, mnogi podpiratelji in odlični udje polpurnega društva, kakor tudi nekateri gosti in prijatelji njegovi. Braluh in podpornih udov z družinami in brez njih nabralo se je bilo do štirideset. Postrežbo bil je prevzel društvenik g. Ignac Kerševani, s katerim so bili navzoči popolnoma zadovoljni.

Društvenik in odbornik g. Jušt Vuga govoril je o koristi narodnih, oziroma podpornih društev. Z umljivo besedo je pojašnjeval, kako Slovenci napredujejo, odkar so začele „Novice“ izhajati, odkar se je slovensko časopisje pomnožilo, odkar so začeli Slovenci snovati shode in društva. Našel je važnejša tržaška in goriška društva ter priporočil društvenikom, naj ostanejo posebno onemu društvu zvesti, ki jim je to zabavo oskrbelo. Podpredsednik dr. Gregorčič govoril je o potrebi, koristi in sestavi otroških vrtov sploh in slovenskega otroškega vrta posebej ter je povabil društvenike, naj pošiljajo svoje otroke v slovenski otroški vrt, ki se ustanavlja v Gorici. Profesor Julij pl. Kleimayr povdarjal je, da otroški vrt ni samo onim roditeljem v korist, kateri zaradi vsakdanjih opravkov ne morejo svojih otrok učiti, ampak sploh vsem onim, ki želijo podeliti svojim otrokom primerno odgojo na podlagi materiščine.

Predsednik Fr. Povše izrazil je svoje veselje, da se je danes za besedo oglasil društvenik, ki ni imel prilike, da bi se bil dolgo po šolah učil, ampak ki si je z lastnim trudom in v potu svojega obraza pridobil ono omiko, katero nam kaže njegov govor. Rekel je, da to je očitno znamenje, kako marljivo napredujejo naši rojaki na vseh stopnjah. Poprašal je navzoče društvenike, ali bi bili zadovoljni s podučnimi govori, kakoršne je društvo napravljalo lansko leto, in ali bi hodili poslušati jih. Burui dobro in živio potrjeval je, da so društveniki z nasvetom zadovoljni.

Tombola imela je tri dobitke: in je navzoče prav prijetno zabavljala. Za tombolo nadaljevala se je

zabava nekaj časa med prijaznim in vedno živejšim petjem.

Od Vrtojbi na sv. Martina dan. Ob svojem času je „Soča“ mnogo pisala o novem goriškem pokopališču, pisala je po mojem mnenju prav pametno in resnično. A zdaj pa uže dolgo časa molči o tem. Sploh vse molči. To je mnogim všeč, najbolj po volji je pa to molčanje goriškemu magistratu. Ali je zdaj res dobro in v redu, kar je prej bilo napačno? Ne zameri mi „Soča“, jaz tega ne verujem. Vem sicer, da se je na pokopališču nekaj delalo, da so se kopale jame, v katerih bi se imela voda zbirati, in da se je navozilo nekaj peska in grušča, ali nikakor mi ne gre v glavo, da bi se s tem bilo zemljišče res na toliko zboljšalo, da bi bilo pripravno svojemu namenu. Kjer so napake tako velike, ne odstranijo jih malenkostne poprave. Po moji sodbi grozi goriškemu mestu z novega pokopališča nevarnost zdaj kakor prej.

No tukaj nemam namena te stvari dalje razpredati. Ne bodem se praskal, kjer me ne srbí. Praskajte se vi Goričanje, če vas srbí. Ali kakor vas jaz poznam, je bolj gotovo, da se bodele praskali tačas, ko bode prepozno. S tem dopisom nameravam našim oblastim pokazati neko drugo nevarnost, ki v zdravstvenem obziru preti vasem, ki leže pod Gorico ob vodi Vrtojbi. Ta potok izvira, kakor je znano, na severni strani Stare Gore in teče mimo sv. Roka skozi Št. Peter, Zgornjo in Spodnjo Vrtojbo ter se blizu Bilj izliva v Vipavo. Po leti ima prav malo vode in v suši presahne malo ne ves, le tu in tam stoji kaka mlaka. Na severni strani Stare Gore tik potocne struge leži pa, kakor je tudi sploh znano, židovsko pokopališče, in sicer na svetu, ki precej visi. In kam visi ta svet? Visi naravnost proti Vrtojbi, visi tako, da se trohneči in gujjoči ostanki onde pokopanih židov odcejajo v to vodo. A na tej vodi se pere toliko goriškega perila, v Št. Petru in v Vrtojbi rabimo to vodo, kadar je je kaj, a po leti nam nastale mlake kužijo zrak. Ni se potem čuditi, ako se po teh vaséh večkrat sliši o kužnih boleznih, in še veliko čudo je, da nas ne davijo še bolj pogostoma. To je še naša sreča, da je število židovskih mrličev v Gorici razmerno majhno, a gorje nam, ako bi se židovska občina znatno pomnožila.

To mi je bilo na sreci in s tem, da to iznesem v javnost, storil sem svojo dolžnost. Naj jo storijo tudi drugi, katerih se tiče.

Iz Brd, 11. novembra. — Dan sv. Martina škofa smo danes veselo praznovali, zlasti v središču Brd, kjer stoji na lepi, razgledni višavi farna cerkev temu svetniku v čast. Oj ti Šmartno, prelepa višava, od kodar se vidi vsa laška planjava, pa tudi Ipava, bodi nam s svojimi stolpi nepremagljiva slovenska trdnjava!

Veseli smo danes Brici ne le zaradi bogate trgatve, ktera se je dokončala na sv. Lukeža dan (v Višnjevku) z najkrajšim vremenom, ampak tudi zaradi premnogih kupcev, ki so došli k nam od vseh krajev na okrog, iz Gorice, s Tolminskega, Bolškega, Kranjskega, Koroškega, Laškega, Primorskega, od blizu in od daleko, ter počastili našo sladko gospo rebulo z obilnim nakupovanjem. Seznanili smo se letos s kupci, katerih nismo še videli v naših krajih, in ti so občudovali sladkost in moč briskega vina ter obljubili, da nas hočejo še obiskati, vkljub oznanilu v nekaterih listih, ktero je pravilo, da se na Ogerskem vino prodaja po 2 reci: dva solda liter.

Nekteri kupci so nam to oznanilo v misel jemali; toda verovali nismo tega niti mi, niti oni, ker ni mogoče krcmarju po 2 solda liter vino prodajati, ko plačuje daca pri litru vina po 3, 4 in še več soldov. Ali je mar ogersko vino brez daca in brez vrednosti, kakor voda? — Če ni, so pa listi izpustili eno bombo, da bi strašili Brice, Ipavce in druge slovenske vinoprodajalce. Bog jim odpusti! Mi pa veselimo se, ker nam ni bomba nič škodovala, ter zahvalimo Boga, da nam še drugoč toliko vina dá!

Izpod Čavna, 12. novembra. — Zadaje nedelje so bile nedelje zahvalnice. Kako se je trgatve in letina obnesla, vam je uže znano. Med zahvalo smo upleli vse dobrote; tudi one, ki so nam preteklo leto iz šole došle. Ker sem ravno pri šoli, ne morem zamolčati slovesnega blagoslovljenja šole v Št. Tomaži, kateremu sem slučajno prisostvoval. V sprevedu šla je šolska mladež v učilnico. Tu bilo je razpelo odrešenja in na straneh luči; zraven bila je okinčana slika presvetlega cesarja. Po kratkem a jedratem govoru g. vikarija, kaj je šola, kaj je šoli Kristus in kaj je njej presvitli cesar, vršilo se je blagoslovljenje, ki je naredilo izrečen vtis na poslušalce. O tej skromnej vasi moram reči, da je lahko marsikateri drugje v izgled. Do „šole“ so letos prišli! Sedaj se pa pripravljajo na razširjenje cerkve; jeden pred drugim tekmuje. Sto stotov apna so uže prostovoljno pripravili iz daljnega Podkrajja in v bližnjem kantonu pridno kamnje rijejo.

Le tako naprej! — Gledé šole gre tu po redu, vse drugače je drugod. Spremembe učiteljev, ki so se v kratkem vršile, so nam žalosten dokaz. „Šola“ glasilo goriških šolnikov, je lani obširno razpravljala dolžnosti krajnih šolskih svetov. Kakor se iz najnovejšega imenovanja šolskih močij na Ipavskem razvidi, zdi se, da ima krajni šolski svet le dolžnosti, pravic pa ne, kakor bi bil le nema stvar, s katero se lahko pometa. Meni nič, tebi nič dobimo za kraj učiteljsko moč, s katero nam je najmanj ustreženo. Da tako postopanje ne dela dobrega utisa, je lahko umevno. Podčavenčan.

Politični pregled.

Nemci na Češkem so si v lasel, ker hočejo nekateri, da bi se pričela pasivna politika, t. j. da bi ustavaki iz državnega zbora izstopili ter da bi se zahtevalo ločenje nemškega dela Češke in Moravske od slovanskega; med tem ko so drugi Nemci temu nasprotni. Dne 25. t. m. bodo imeli v zlati Pragi shod, kjer se ti vprašanji konečno rešiti.

Za Hrvaško pričakovalo se je dan na dan imenovanje novega bana, bivšega poveljnika barona Filipovića. Posvetovanja na Dunaji v ta namen so se nekam zavlekla in zdi se, da bo težko kaj iz te moke. Filipovič poudarja sedaj posebno svojo starost ter izrazuje željo, da bi se drug ban imenoval, vendar je voljen v skrajnem slučaju s posebnimi pogoji mesto sprejeti.

Avstrijska in ogerska delegacija sti sprejeli redni in izredni proračun za vojsko kakor tudi za Bosno in Hercegovino po odsekovih navetih. Neznatne razlike med delegacijama so bile poravnane v skupni seji in 14. t. m. so bile potem delegacije sklenene.

Ruski minister vnanjih zadev pl. Giers bil je v Berlinu, kjer ga je cesar sprejel, obiskal je Bismarka v Friedrichsruhe, ter je odpotoval v Švico obiskat svojo bolno hčer, katera išče že čez leto dni zdravilja tam.

Vrnivši se iz Švice pripelje se najbrže na Dunaj, kjer se bo bavil par dni.

Nemški cesarjevič odpotuje na Špansko. Nekateri hočejo videti v tem poniževanje Francije ter neko zadoščenje kralju Alfonsu za napade povodom njegovega bivanja v Parizu; večina se pa ujema v tem, da je to le čin dvorljivosti. Cesarjevič pojde skozi Monakovo v Genovo, kjer se vkreca v Barcelono. Tu ga bodo pričakovali minister vnanjih zadev in drugi dostojanstveniki.

Poročila iz Srbije so javljala, da je ustanek povsod zadušen, a po današnjih poročilih je bilo treba zopet ustanek v Aleksincu in Knjaževcu zadušiti. Kruta sila rodi slab sad; zdi se, da kralj Milan igra z ognjem, z ljudskimi sreci, kar je — kakor obče znano — zelo nevarno.

Domače stvari.

Vreme imamo letošnjo jesen v Gorici sploh jako prijetno, ali včasih se vendar nekoliko ponorčuje. Preteklo nedeljo zajutra lil je dež na vse pretege; med tem je gromelo in treskalo, kakor poleti; po hribih je pa ob istem času sneg belil glave našim velikanom in celo nekaterim prtljkovcem. Popoldne smo imeli krasno, jasno in mirno vreme, za sprehode kakor stvarjeno. Če tako ostane, ne bo se nam potoževati.

Cecilijanskemu društvu so pristopili: kot ustanovnik preč. g. Fr. Vidic, dekan kanalski; kot letni udje: č. g. Dom. Alpi, prof. bogoslovja; Val. Bresausig in Peter Božič, kaplana; Aut. Ukmar, Andr. Vuga, Fr. Delkin, Miha Cenčič, Gregor Štrukelj, Tomaž Čerin, Jožef Tomšič, vikarji; Miha Zega, učitelj v Kanalu; č. g. Adolf Harmelj, ustanovnik, in osem pevcev iz Šebrelj; Komavli Jakob, učitelj v Deskli, Makuc Janez, kmet v Solkanu, Vodopivec Viuko, učitelj v Grgarji, Tomaž Jug, nadučitelj v Solkanu; Lukežič Janez, župnik v Mirnu, P. Fakuad Lipansky, usmiljeni brat; Pavletič Jož., vikar; Lovrencon Jožef, organist; učitelj v Cerovem; Janez Kolavčič, župnik; dr. Mahnič; Fr. Marinič, Andr. Lebau, vikarja.

Za koritniške pogorelce je daroval Andrej Žnidarčič, vikar v Gradnem, 5 gl. — vikarijat Kronberg 3 gl. 30 kr. — Prenesek 87 gl. 70 kr. Vkup 96 gl. Nabrani znesek poslali smo slavnemu c. k. okrajnemu glavarstvu v Tolmin, in sicer 27. oktobra 36 gl., ostalih 60 gl. pa danes,

Za Kociančičev spomenik sta darovala: dr. J. Flapp, profesor bogoslovja v Gorici, 3 gl. — Štefan Mozetič, vikar v Gorjanskem, 2 gl. — Prenesek 251 gl. Vkup 256 gl. Odbor, ki je bil odbran koncem avgusta, bo imel torej potrebnih sredstev za skromen spomenik. Kaj je v tem oziru sklenil, nam ni še znano; a upamo, da s časom izvemo kaj.

Umrl je deželni denarničar Angel Rubbia, katerega je bil že pred tremi meseci mrtud zadel. Ranjki je želel svoje prejšnje opravilo nadaljevati, ali videlo se mu je, da se bliža drug udarec, ki bi mu znal prerezati nit življenja. Tako se je tudi zgodilo. V sredo popoldne pokopali so ga slovesno. Naj v miru počiva.

Prvi slovenski otroški vrt v Gorici začne svoje delo prihodnji četrtek, 22. novembra. Goriški dopisnik v „Neue fr. Presse“ hoče se rugati Slovencem, da morajo sami skrbeti za odgojo vrtnaric, in ne pomisli, da s tem toži one gospode, katerim misli služiti, kateri si dajo skrb za nemški most in med tem spregledajo, kar bi bilo treba videti. Goriški Slovenci smejo biti ponosni na svoj otroški vrt, ker so si ga ustanovili s svojim trudom. Slovenske roditelje vabimo, naj se oglase o pravem času za svoje otroke. Oglase sprejema predsedništvo „Sloge“, oziroma društveni čuvaj na Travniku, h. št. 16, I. nadstropje. Ubožnejši otroci se sprejemajo brezplačno, premožnejši bodo plačevali malo odškodnino vsak mesec. Otroci bodo lahko tudi čez poldan ostajali v zavodu in postrežnica bo jim tudi kuhala, ako se roditelji za to oglase, ali zadnje le proti plačilu. Slovenski roditelji, poprijemite se lepe priložnosti.

Duhovske zadeve. Knezonadškofijski konzistorijalni svetovalci bili so imenovani: dr. Jožef Gabrieličič, vodja in profesor v semenišči; dr. Ivan Flapp, profesor bogoslovja; Andrej Marušič, profesor verouka na c. k. gimnaziji v Gorici. — Monsignor dr. Evgen Valussi, prvostolni prošt, postal je knezonadškofijski komisar za gimnazijske in bogoslovne določbe šole č. o. o. frapčiskanov na Kostanjevici. — Č. br. Ambrož Ivanc s Stajerskega, frančiškanski redovnik na Kostanjevici, dobiva ta teden višje redove. Novo mašo bo pel drugo nedeljo, 25. novembra.

Grofinja Chambord došla je v sredo zvečer v Gorico, kjer namerava ostati večji del leta. Stanovala bo v palači grofov Lanthieri-jev na trgu sv. Antona za veliko cerkvijo. Rakev svojih ranjkah na Kostanjevici ter vhod v prostore pod cerkvijo dala je olepšati in popraviti, tako da je zdaj pot pod cerkev slozna in prijetna.

Osnovni odbor cecilijanskega društva imel je včera popoldne sejo, v kateri je sprejel one ude, ki so se do zdaj oglašili; naštel se jih je 87. Do občnega zbora in na dan tega zbora poraste število najmanj na 150 udov, kakor se pričakuje.

Občni zbor cecilijanskega društva bo prihodnji četrtek, 22. novembra na god sv. Cecilije, v Gorici. Z njim bo združena cerkvena produkcija, ki se bo vršila v semeniški kapeli, v ta namen pripuščeni. Osnovni odbor je sklenil, da bo prosil semeniško vodstvo in, če treba, knezonadškofijski ordinarijat, da dovolita potrebne prostore in priprave. Dnevni red bo naslednji: ob 9^{1/2} zajutra bo slovesna maša v semeniški kapeli, pred katero se bo pela pesem sv. Duha „Veni Creator Spiritus“ koralno. Med mašo se bo pela Wittova „Missa in honorem s. Francisci Xaverii“, introitus koralen, graduale Endlerjev s falsi bordoni, offertorium Fajgejnov (njegova najnovejša skladba), communio koralno. — Po slovesni maši bo občni zbor v semeniški s tem le sporedom: 1. nagovor začasnega predsednika, 2. govor o cerkvenem petji, 3. volitev stalnega odbora, 4. morebitni nasveti. — Popoldne ob 2^{1/2} bodo v semeniški petelitanije in blagoslov. Litauje Wittove, opus 16. triglasno; Tantum ergo Groisov; Salve Regina Kothejeva, štiriglasno. — Prijatelji cerkvenega petja se vabijo, da pristopijo v obilnem številu k društvu, društveniki, da pridejo k občnemu zboru, oboji, da se udeležijo cerkvene slavnosti.

Poroka bo na dan sv. Cecilije, 22. t. m., v Ljubljani baronice Marije Winklerjeve z grofom Pacetom, c. k. okrajnim glavarjem v Logatci. Se soški bregov posiljamo zaročencema presrečna voščila k bližnji zavezi. Winklerjevi in Pacetovi rodovini tekla je zibel na goriških tleh; oni na levem, tej na desnem Sotinem bregu. Dasi različni po narodnosti, enaki sti si po sreci; zato tudi zakonska zveza, ki naj bo izgled goriškima narodnostima, ki sti kakor v zakonu združeni v eni deželi in ki ne bota drugače srečni, ko po medsebojni ljubezni. V krščanskem zakonu imata oba dela ali obe stranki enake pravice: mož ne sme biti zatiralec in žena ne sme biti dekla, prosta in enakopravna morata biti oba. Tako naj bota tudi slovenski in italijanski narod na Goriškem. Živila ljubljanska zaročenca, ki učita svoje rojake pravično živeti!

Mnogi Slovenci odidejo te dni v Prago, kjer se 18. t. m. slovesno odpre češko narodno gledališče,

Pred dvema letoma pogorelo jim je gledišče, ki je bilo uže popolnoma dodelano. Krepki češki narod pripeljal se je dela z nova in po dveh letih imajo krasnejše gledišče, nego prej. K slovesnemu odprenju vabijo Čehi vse Slovane, da se bodo z njimi veselili, posebno pa tudi vas krepke sinove planin ob Dravi, Savi in Soči, ki ste z njimi enakih mislij in podobnih prizadevanj. Narodna društva in posamezniki, ki se ne bodo mogli slavnosti udeležiti, nameravajo telegrafično (brzobjavno) naznaniti vrlim Čehom svoje veselje nad lepim uspehom, krasnim narodnim glediščem, ki je namenjeno slovanski umetnosti.

O štandžki šoli pisali smo v številki 42. od 19. oktobra t. l., da ni še odprta in da še vedno sladko spi, dasi je prejšnji učitelj umrl že 23. maja t. l. in sta potem krajni in okrajni šolski svet vse storila, kar je bilo treba, da bi ranjki kmalu dobil naslednika. Koncem julija bila je stvar toliko dogana, da je novemu učitelju manjkal samo še dekret, ki se mu je podelil začetka oktobra. Šola pa še vedno miruje, kakor bi štandž ne imel učitelja, in otroci, ki v tej vasi ob tem času najlaže hodijo v šolo, so brez vsega poduka. Ako so šolniki prevideli, da bo tako, bi bili morali po našem mnenju za to skrbeti, da bi štandž bil dobil začasnega pomočnega učitelja, kakor ga je imel preteklo poletje po smrti ranjkega Komavca. Če zdaj previdijo, da ima novi štandžki učitelj še dolgo — recimo: en mesec ali do novega leta — ostati zunaj svoje občine, bilo bi po našem spoznanju še vedno koristno, da pošljejo v štandž začasnega pomočnega učitelja, katerih v Gorici ne manjka. Menimo, da bolje je imeti začasnega učitelja, ko biti brez njega.

Učiteljsko društvo za sežansko-komenski okraj bo zborovalo 22. nov. t. l. ob 9. uri predpoldne v Nabrežini. — Dnevni red: 1. Praktično poučevanje; uči g. Fr. T. 2. Predsednikov pozdrav. 3. Prebere se zapisnik minolega zbora. 4. Kritika o poučevanem. 5. Opazke; predava g. A. K. 6. Dodatek popravilnim pravilom. 7. Razni nasveti.

Nevarno potovanje. Pretekli teden peljala se je ajdovska družina iz Gorice domov. Ker predeljuje gorenjo cesto, ki gre skoz Šempas in Čerčiče, morala je iti po dolenji cesti skoz Dornberg. Ko pridrdra voz že v noči mimo Pevčine proti lesenemu mostu čez Vipavo na kraj, ki je precej vseden, zagazi v vodo in bil je skoro naenkrat v vodi in konj je segala voda do trebuha, da so se ustavili. Deževje tistih dni je bilo pouzročilo, da je Vipava narastla in stopila čez breg in čez cesto na imenovanem mestu. Uže je voda ozdigovala zadnji konec voza, ali konji se niso gatilji; tedaj voznik še enkrat močno udari po konjih, da z nova potegnejo in rešijo voz na most in potem dalje proti Dornbergu. Sreča, da je bilo na vozu veliko oseb, ki so tiščale, da ni voda voza izpodmaknila, drugače bi se bila zgodila velika nesreča. Čudimo se, da ni na prvačenski (in tudi na dornberški) strani kakega znamenja, ali kake osebe, ki bi potovalcem o priliki nevarnost naznanjala. Kako lahko se sicer zgodi, da zunanji človek, ki kraja ne pozna, pride v nesrečo. Ali bi se ne dala pa tudi cesta tako vzdignuti, da bi se nevarnost odpravila?

Skladbe F. S. Vilharja, znanega skladatelja slovenskega, izidejo te dni v Karlovcu in bodo stale pri skladatelji 2 gl. Vilharjevi umotvori odlikujejo se po izvirnosti gledajznajdbe in nadkriljujejo po melodiji izdelke mnogih današnjih skladateljev. Zbirka bo obsegala 30 skladb, nekaj slovenskih, nekaj hrvaških, ter gotovo mnogo pripomore, da se ohrani in okrepi med bratskima narodoma ona prisrčnost, ki blagodejno in blaživo vpliva na obe strani. Pevske kroge katere koli narodnosti opozarjamo na glasovore slavnega Vilharja, katere priporočamo posebno pevskim zborom narodnih društev.

Slovanska mladež na Dunaji, zastopana v društvih: „Slovenija“, „Društvo slavistov“, „Akademický spolek“, „Bukovina“, „Ognisko“, „Sicz“, „Tatran“, „Zora“, priredi 20. t. m. v lokalu „Gartenbau-gesellschaft“, I. Parkring, na čast gosp. dvornega svetnika prof. Frana viteza Miklošiča slavnost, obstoječo iz akademije in komersa. Pri akademiji sodelujejo najboljše moči dunajske, kakor dvorne opere pevec g. Broulik, violinist g. Košanowski, pianistinja g. Z. Zwierzina, slovansko pevsko društvo i. t. d.

Deputacije in gosti, ki pridejo na Dunaj, naj se blagovolijo javiti odboru akademičnega društva „Slovenija“.

G. prof. H. Maionica, upravnik oglejskega muzeja, poslal nam je z ozirom na vvodni članek v 45. št. „Soče“, poslanico, katere pa danes nismo mogli natisniti, ker nam je prepežno došla.

Poslano.

Podpisani se priporočajo slavnemu občinstvu in čestitej duhovščini v izdelovanje raznih navadnih in umetnih kamnarskih del, kakor nagrobnih spominkov in najsi bo za vsako dvorano lepih miz, mizic in drugih plošč, garnitur za umivalnike, cvetličnih posodic na vrtilih, altarjev, obhajalnikov vsake vrste i. t. d., vse iz najboljšega kraskega marmorja po zelo nizkej ceni.

VOLČJIGRAD PRI KOMNU.

FRANC REBULA,
kamtosek.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živeih, oteklino, otrpele ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinskejši bolezni na nogi silno trpela in razna črnača zdravi in brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen tedaj hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spominim se na vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vseh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakomu bolniku v enakoj bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Smarji p. Celji.

Plavinski zeliščni sirup krajnski, izboron zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučno bolečino; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, o. kr. priv., ne smole bi se v nujdom gospodinjstvu pogrešati in so se užo tiančkrat sijajno osvedočile pri zabujanju človeškega telosa, glavobolu, otrpjenih udih, skaznem želodecu, jetrih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzjetjem v lekarni pri „samorogu“ Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mesnem tergu v Ljubljani.

Št. 67.

Razglas.

Dne 26. novembra 1883 ob 9. uri zjutraj bode pri občinskem uradu v Naklem javna dražba, na katerej se odda predelovanje jednega kosa skladovne ceste pri Naklem.

Kliena cena znaša skup 1358 gl. 50 kr. Podjetnik položi 10 od sto varščine.

Natančneje pogoje in načrte pregleda lahko vsakodó pri omenjenem uradu v Naklem.

CESTNI ODBOR SEŽANSKI
dne 9. novembra 1883.

Načelnik.

The London
Bodegas Comp
Original

Na Dunaji, Kärnthnerstrasse, 14.
V Trstu, prehodna zaloga, via S. Nicolò 17.

Neposredno vvažana prava in nepoplačena španska in portugalska vina, angleška žganja, Specijaliteti, zdravniška vina, Malaga Sect, Vino Santo, Alicante

od profesorja dr. L. ROESLER-ja (c. k. poskuševališče v Klosterneuburgu) za šibke in bolne dobro spoznano.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojdo, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti števsnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregznejajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Blagorodni gospod!

Na priporočilo nekega prijatelja rabil sem kapljice sv. Antona Padovanskega proti množletni prav močni naduhi z najboljšim uspehom in pri najhujih napadih s prav hitro olajšavo.

Prosim torej, pošljite mi, da se bom dalje zdravil, prej ko mogoče 12 steklenic proti poštnemu povzjetju.

Mahrenberg.

Franc Macun,

c. k. sodnijski pristav.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa odino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Tratu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Usnje. Usnje. Usnje

vsake vrste za čevljarje, bukvoze, torbarje, sedlarje, pasarje, tapetarje, kozuharje, rokočarje itd.

razpošiljajo poštnine prosto in tudi posamezne dele

po najnižjih cenah za na debelo po želji in potrebi gg. naročnikov.

Blago za ta čas:

visoke škorenjske cevi vsako velikosti, dokler jih je kaj, dobro in po ceni.

Srniča koža za snaženje

v štacunah in na stanovanjih od 10 kr. naprej.

Usnjarska štacuna:

Reumeyer & Co. Wien.
Stefansplatz, Goldschmiedgasse, 3.

Št. 251/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grafu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 10. decembra 1883. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav III. četrtletja 1882, t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca julija, avgusta in septembra 1882.

Ravnatelj: Lovisoni.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE)

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim uspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

osebno proti kroničnim in luskinastim lišajem, hramam, nalezijivim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potenju nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z uspehom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-zvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato zvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezvspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper hrasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetično milo za vmivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina milo iz smole,

ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. v brošuro vred.

Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu.

Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofolletti (Zanetti) in A. Franzoni.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikom: s Kobariškega in iz Vipavske doline: danes nismo mogli.